

ՅԵՐԱՍԱԼԱՅԻՄ

Դասերիցս շեշտած ենք որ մեր հանգստին ու խաղաղութեան
արհմիջոցն է շահիկ հիւշարկալ պետութեան և ժողովրդին
հաճութիւնն ու համակիրանքը: Գաղութներու մէջ զերծ լլլալով
քաղաքական ուժէ հեռանկարներէ, մենք պատճառներ չունինք
եղծ ու վստահելի չի նկատուելու հիւրընկալող երկրի իշխա-
նութեան և ժողովուրդին կողմէ:

Գծադրաբար, սակայն, գաղութներու մէջ, վերջին գաղութն
է, չենք կրցած վստահութիւն ներշնչել տեղական ժողովուրդ-
ուն և իշխանութեանց, որոնք ամէն տեղ կասկածսով վերա-
ստանը մը ցոյց կուտան մեզ նանդէպ:

Մեր ժողովուրդին հանդէպ ցոյց տրուած ոչ-համակրական
արեւելահայկան վերաբերմունքին զլիսաւոր պատճառներէն մէկն
բարբերէն և փափաքներէն օտար հիւրընկալ ժողովուրդին ան-
օթ մնալն է: Մասնաւոր կարգ մը գաղութներու մէջ, մաս-
նաւորաբար մեր գաղութին մէջ, տեղական ժողովուրդներու ա-
նթիւքները մեր դէմ զբոսելու աշխատող արտաքին ազգակնե-
րու Ոչ ոք կրնայ ուրանալ այլևս որ Սիւրիոյ և Լիբանանի մէ-
ջանուէրն մասնաւոր թուրք գործակալներ, որոնք ամեն գնո-
ւաւորին վնասել մեր ժողովուրդը և տեղացիներու գրգռութեան
հետ հանդիսանալ: Մեր թշնամիներու այդ չարաշուք աշխա-
ղանքները կը զիւրացնեն գծադրաբար, կարգ մը կուրացած հո-
րոնք իրենց անխոհեմ և անփափկանկատ ընթացքով կա-
տարութեանց և ժողովուրդներու անբարձալի նկատել կուտան:

Շատ մեծ պատասխանատւութիւններ ունինք նաև մենք: Մի-
այայտութեանց և յարաբերութեանց միջոցին երբեմն շատ
թաւ կը գտնուինք: Մեր ատօրեայ գործառնութեանց ընթաց-
նոյն իսկ, տեղացիին գոյացումները վերաւորող յայտարարու-
ն մը կամ վերաբերմունք մը կրնայ թիւրբիմացութիւններու
փոխարէն Ուրեմն պարտաւոր ենք չօրհալանք զգոյշ լլլալ և խո-
րհել սե՛ծ միջապէս ունենալէ օտարներու հետ:

Այդ բոլորը, թէպէտ օգտակար և կարևոր պայմաններ կ-
ուտ յարաբերութիւն մշակելու և օտարներու վստահութիւն
գեղծելու համար, լայն արմատական դարձանք չեն: Ամեն
ական միջոցը՝ կանոնաւոր կերպով շփման մէջ մտնելով, չ-
ք մեր ժողովուրդի իրական տրամադրութիւններուն և ձը-
մներուն տեղեակ պահելն է: Մեր գաղութի մէջ, օրինակի հ-
մարտ, կրնանք շատ մեծ դեր մը խաղալ և չէզոքացնել թրքակ-
ները, եթէ աւելնանք զիջ մը խոհեմութիւն:

Սպասել որ մեր ղեկավար շրջանակները նախաձեռնարկ
են և ստեղծեն հայ-արաբական բարեկամութիւնը և վերացնեն
որ թիւրբիմացութիւնները, բացարձակ խաբկանք մը պիտի լլլա-
րիններէ իլլիւ անոնք ոչ մէկ փորձ կամ ձեռնարկ ըրած են ա-
յլութեամբ և միշտ զիւրացուցած մեր թշնամիներու գաւերը
ա մեր ժողովուրդին: Արար մամուլը յաճախ զոհ երթալով թի-
ւացութիւններու և հայափնտս անպիտանութեան, զբոսիչ հ-
րապետութիւններ ըրաւ անցած տարիներ, առանց օր մը յիշե-
լութեան օգտակարութիւններն ու առաքինութիւնները: Վեր-
ջին, սակայն, գրեթէ հայափնտս հրատարակութիւններ չ'երեց
ղաղական թերթերու մէջ և ընդ հակառակը բազմաթիւ առիթներ
որ պաշտօնակիցները չի զլացան նպաստուած արտայայտութիւ-
ն ունենալէ մեր հասցէին:

Ինքնադրութիւն ըրած չենք լլլալ կը կարծենք, եթէ
անկացողութեանց և բարձր յարաբերութեանց պատիւը վերա-
նք մեր թերթին: Ծանօթ է բոլորին որ մեր յարաբերութիւ-
նը միշտ մտերմական և անկեղծ եղած են մեր պաշտօնակի-
նութեան հետ և որոնք ամէն օժանդակութիւն տրամադրած են
միշտ գնահատած մեր անկեղծութիւնն ու վստահները: Ա-
յլապա անկեղծութեան և անկեղծութեան և բարեմտութեան ամենա-
ւոր փաստերն են այն թելադրութիւնները, որոնք բազմ-
կնուեցան ծանօթ արար թերթերու կողմէ՝ արաբերէն բա-
նալեցնելու համար մեր թերթին մէջ:

Աւելի հիմնական և աւելի զորոնական քայլ՝ վերացնելու
որ թիւրբիմացութիւններն ու անհասկացողութիւնները մեր
եղական ժողովուրդին միջև և մեր ժողովուրդի առաքինութի-
ւնն ու տրամադրութիւնները մօտէն ծանօթացնելու համար
նոյն, մամուլն է: Գծադրաբար մեր թերթին կանոնաւոր
տեղեակ և այդ միջոցաւ մեզ ճանչնալու շատ զօտարութիւն
ունենալ տեղացիները: տեղական մամուլն այլ այդ ընկեր հնարա-
նութիւններ չունի: միակ միջոցը տեղացի ժողովուրդին լեզ-
ունք զմեզ ճանչցնելն է:

«Ազգակ», որ յառաջիկայ ամիսէն սկսեալ պիտի հրատարակ-
ուի երկօրեայ, պիտի ունենայ նաև արաբերէն բաժին մը,
որով մէկ անգամ: Մեր այդ ծրագրի յաջողութիւնը սակայն,
ուսումնի մեր գիտակից հասարակութեան քաջակերութեան
կէն:

Դեռ կ'անդրադառնանք:

**ԲՊԻՐՆ՝ ՎԻՃԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԵՐԵՄՓՈՒԱՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԵՋ**

Պ. ԷՏՏԷ ԵՒ ԶԵՅԻՍ ԶԻՍՐ ԿՆՆԴԴԻՄԱԽՈՍԻՆ

Պ. ԷՄԻԼ ԷՏՏԷԻ ԴԱՀԼԻՋԸ ԻՆԿԱՐ

Լիրանանի Երեսփոխանական ժողովի անցած երեքշաբթի օր
ուսան նիստը շատ փոթորկալից եղաւ ժողովի բացումէն վերջ,
յարգանս նախկին երեսփոխան Էմիլ Ֆուատ Արսլանի յիշատակին
հերկաները վայրկեան մը ոտքի մնացին և յետոյ որոշեցին ցաւակ
յտ թիւն յայտնել նաև Ֆրանսայի վերջին ողորդմաներուն առթիւ
(Սրակարգի նիւթերն էին Երեսփոխաններ Միշէլ Զապուրի
Մէթր Սօվտաի նամակներ, ուղղուած ժողովի նախագահին, որո
վը պահանջուէր լսել կառավարութեան զեկուցումը՝ իր վերջի
գործառնութեանց շուրջ):

Նախագահ Շէյխ Ճիւր Պ. Էտտէին հարցուց թէ՞ պատրաս
կառավարութիւնը իր զեկուցումը հերկայացնելու համար ժողովը
Պ. Էտտէն յայտնեց որ իրենք պատրաստ են, եթէ ժողովը փափա
քի այդ Մէթր Բէթրօ Թրատ և Մէթր Նասար Իսկոյն առարկեցի
և պահանջեցին որ ժամանակ տրուի կառավարութեան հերկայաց
նելու համար իր տեղեկագիրը: Ուրիշներ հակառակ արտայայտուե
ցան այդ գաղափարին, որով վիճաբանութիւնները սուր հանգս
մանք մը ստացան:

Վիճաբանութեանց միջոցին, Շէյխ Մուհամմէտ Ճիւր և Պ. Է
միլ Էտտէ բաղխում մը ունեցան, որ բարեբաղդաբար վերջաց
ստանց ծանր միջնադէպի Զայնեռու մեծամասնութեամբ որոշու
յաւ երկու օր վերջ գումարել ժողովը և լսել կառավարութեան
զեկուցումը:

Նրէկ կէսօրէ առաջ, ժամը 11ին, գումարուեցաւ երեսփոխ
նական ժողովը, նախագահութեամբ Շէյխ Մուհամմէտ Ճիւրի: Ն
խագահը ժողովը բացաւ և կարգաց 24 երեսփոխաններու ստոր
գրութեամբ ժողովի նախագահութեան ուղղուած նամակ մը, որո
ւում նախադիմութիւնը հետեւեալն է. «Մենք՝ այս նամակը ստորագ
րող 24 երեսփոխաններս, առանց վիճաբանութեանց մեր վստահ
ութիւնը կը վերցնենք հերկայ կառավարութիւնէն և կ'ուզենք զր
ղիլ մեր հերթական գործերով»:

Շէյխ Ճիւր ուղղակի քուէարկութիւն դրաւ այդ նամակի բ
վանդակութիւնը, որուն իրենց համաձայնութիւնը յայտնեցին
երեսփոխաններ: Ներկաներու թիւը, նախարարներով միաս
39 էր, որով 12 ձայնի տարբերութեամբ դաշինքը անվստահ
ութեան քուէ ստացաւ: Պ. Էտտէն և դաշինքի միւս անդամները մե
նեցան և Հանրապետութեան նախագահին հերկայացուցին մե
հրաժարականները:

Ժողովը լրանալէն վերջ Հանրապետութեան նախագահ Ն.
Շարլ Տէպլամ Մեծ Սէրայ գնաց և կէս ժամէ աւելի տեսակց
թիւն մը ունեցաւ Ն. Վ. Պ. Բօնսօի հետ: Կը կարծուի թէ այդ
գայ դաշինքի կազմութեան շուրջ խօսակցութիւններ ունեցան
Պ. Բօնսօ և Տէպլամ:

ՈՎ. ՊԵՏԻ ԿԱԶՄԷ ՆՈՐ ԴԱՀԼԻՋ

Նրէկ կէսօրէ վերջ հանրապետութեան նախագահ Պ. Շարլ Տէպ
լամի հետ կարգ մը երեսփոխաններ և տեսակցութիւններ ունեցաւ ան
հետ: Տիրոջ ընդհանուր կարծիքը այն է որ նոր դաշինքը կազմելու պ
տօնը կը յանձնուի կամ նախկին ելմտական նախարար Պ. Մուսա նամ
և կամ ալ Պ. Պէշաքէ Խուրի: Բանի մը երեսփոխաններ սակայն դեռ
չարձանակեն պաշտպանել Պ. Էմիլ Էտտէն և կ'առաջարկեն որ վերստին
կազմէ դաշինքը, ստանց Պ. Պ. Նամուրի և Ահմադի մասնակցութեան

« Զ Ա Ո Ւ Տ Ը »

Գրեց՝ Ա. ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ

ՅՈՒՐԱՆ

Այդ տառապիւնների մէջ ամենէն
ժողովրդական անձը Յուզան է:

Ասորից կեանքը լի է Յուզա
նի որով ու նոր պատմութիւնը իր
ստատկան է ու այնպէս հասկանա
լի:

«Զօտները» գիրքանց հաւա
նեցին, խորհուրդ արին, ապա
կերտները վառ, մարդ ու կին,
ծեր ու ֆանիլ, ծով ժողովուրդ ի
րենց սկսածների կի հիմունքների
հետ եկան թափուեցին Գեթիսեմանի
պարտէզը: Յուզան էլ հետները
նրան էլ էջ նպովուած Յուզային,
հասուն արծաթ փող էին տուել որ
գայ Բրիտտոսի մատնի և իրենց
ծնողք տայ:

Գիտելի որ Բրիտտոսը էնտիկ
էր — Գեթիսեմանի պարտէզին մէջ
իր տան մէկ աշակերտներով. զէ
աշակերտները ստա՞յ տաներկու

էին, Յուզան որ թողեց, զէ
մնացին տասնութէկ:

Զօտները մտան Գեթիսե
այցին ու որովան ճանքի ուղեւ
ու զէն լեկան, ճանքի տակ
րիկ մուրիկ Բրիտտոս են վն
ստմ: Մէկ էլ ինչ տեսնեն,
տեղ՝ տաններու: Բրիտտոս
կողքի շարուած կանգնած են,
բոլորն էլ էնտեզ նման իրար
պէս նման, բոյ ու բուսապ,
յուշը, մաղ ու միւրաբ, մի
քով ամէն լան էնքան նման:
Աստծոյ հրամանով տասնութէկ
ոսրեալները այլակերպուել էլ
գարծիկ մէջ-մէկ Բրիտտոս. ա
ծու՝ մէջտեղից կիսած:

Զօտները որ տեսան, մն
Բարաքաւ զարդանդի ձեռնի
արի ու Բրիտտոսին ճանաչե
տասնութուրին մէջ, չուարած
ցած էին, էն ժամանակ զ

Հար հոգի Յուդային .

— Տօ՛ւ՝ նղովեալ, առայցին, ես
սուշն արծաթէր տաւար զդիր ջէթդ
արի՛կ, հուշարդ ցոյց տուր, տաա՛
է և տաաներկուսից ո՛րն է Քրիստոս
տուր։

— Հանդիստ կաղէք, պատաս-
խանեց մատնիչք, նա՞ իմ ձեռքիցը
չի դաշտի՞ր, որին որ համարուեմ
նրան բռնեցէք, դէ Յուդան առաջ
աշակիկտ էր չէ՞, լաւ ճանաչու՞մ էր
Քրիստոսին, ճարպ ձեռք առաւ ու
մտնեցաւ էտ տաաներկու հոգուն
մէկին մէկին նայեց ու յանկարծ
կանգնեց մէկի առջև ու ձէն տը-
ւեց։

— Ողջ լինես վարդապետ, ու
համարեցի Քրիստոսին։

— Համարեկո՞ւմ ես մատնու՞մ
ինձ, Յո՛ւդա, առայց Քրիստոսն, նը-
զովեալ լինես, դուն յախտան։

Ձեռտները թափառան Քրիստոս-
ի վրայ, բռնի՞մ տարան։

Բա Յուդան ի՞նչ էլաւ։

Էդ մատնիչք ինչ անի լաւ է-
Քրիստոսն էր անիծել, ինչո՞ւ բան
է անիծքը զլիսին սար ու ձոր բն-
կաւ։ Իմեք արաջ ինքն իր մէջ,
թէ էս ի՞նչ արի՛ր. Աստուծն եմ մատ-
նած եստուն արծաթի համար. ա-
ռաւ էդ փողը դնայ փարիսեղիներին
մօտ զցեց նրանց առաջը ու փա-
խաւ կրաւ։ Աժա ի՞նչ կ'ըզատուի
ո՞ւր հրթալ, դէս փախաւ, դէն
փախաւ, վա՛յ տուեց զլիսին,
կտրծք ծեծեց, աչքերը զուրս տը-
ւեց, մեղա՛յ կանչեց. բանը բանից
անց էր, ուշ էր, Նոզին կորել էր։

Ծարը կտրած էլի գնաց Գեթսե-
մանի պարտէզը, համին էնտեղ
ուր մատնել էր Քրիստոսին, ու
չուրքն մի ծառից զցեց կախուեց
չանն ստատկ ելաւ. հոգին գնաց
զմոխք։

Դէ արի՛ որ զմոխքն էլ մատնի-
չի համար չառ էր, մեղաւորները
նրան տեսան թէ է՛, վախատուե-
ցան զարմաղալ արին աշխարհով
ու զարձան Աստծուն, ասին «Տէ՛ր
մինք մեղաւոր ենք, մարդասպա-
նեք, անառակ, դող, ստախօս, մի
հոգին ենք կերել, տուն ենք քան-
գել, որրի, անձարի արիւնն են
ծծել ու մեր պատիժը քաշու՞մ ենք
ամա Յուդայի պէս մեղաւորը թո՛ւ
մեր մէջ չիբեհանք, մենք ո՞ւր, նո-
սի՛ր. մենք մեղ նոմաններին զլիսի
ենք զուրում արել, էտ նղովեալ
Աստծուն է մատնել, գուրս էստե՛
ղից»։

Բա՛ ինչո՞ւ բան է. Յուդան Աս-
տծոմ արիւնն էր թափել։

Էն ժամանակ Աստուած իողճա-
մեղաւորներին ու հրամաւ եց որ Յու-
դային զուրս քաշին մինչէ՛ զմոխք
զուրսը Բկերին էլ ի՛նչ դրան երկա-
թէ ծառը ճխանը տեղաւորեցին նա-
րա աչքի մէջ՝ որ չուր յաւիտեա-
մէջ, անբայ, ազաւակի՛ն, չարչա-
ուի։

— Հա՛, ո՛րդիք էտպէս եղ-
Յուդայի լանը, — վերջապէս
հայրս խորանիկ տրտմութեամ
լուտ ու կամացուկ չրկեցանու
Տե՛րը։

Լուսի լուն էր տիրում. մե-
ռասանուած դեռ կախուած էլի
իր չրկուճներին որ մեղ պատ-
ճարդարձեալ կհանքի անդ ու դա-
մէք, որ հակակալ իր արդիակա-
ղերբնական բնոյթին, իր պատմի-
նեցով, իր յուզումներով այնպի-
նման էր աշխարհին, մարդկա-
կանցադրին ուր նոյնպէս արդար-
եւ մեղաւորներ կան, պատիժ
հասուցու՞մ։

Մեր աշխարհի պէս մի աշխա-
րհ էր նա։

Եւ ինչո՞ւ է Աստուած մի-
այն անմահութե հետաւոր աշխարհ
է աշտուղ՝ ներքեւում բնաւ չի ե-
լում. այստեղ այնքան շատ
մարդիկ, որոնց պէտք էր կու-
մաւ կաթման նստել մաշից
կամ երկաթէ՛ դրան ճխանը
աչքին։

Ու խորհում էի, թէ երբեի մի օր

հիշալով թաղի տուն էլ կը տանին
դժոխքի կրակներին մէջը :

— Անտեղին արդար արիւնը ձեր
վզին» . . . Ու էն գիշեր Պիղատոս
թագաւորի կնիկը զարթեց և մար-
դուն ձէն տուեց .

— Քո տունն աւերուի մարդ,
— ասաց, — Ինչ եւ քնել. երազ
տեսայ, ինչն երազ էլ անիրաւ ջը-
հուտեցըն էս առաւօտ քեզ մօտ
մարդ կը բերին դատաւանին . ա-
ն էս էլ մարդը անմեղ է, արդար
սուր մարդ է . չլինի թէ սխալուես
էլ արդար մարդը ջնուտնիքի ձեռքը
տաս . նրան որ մի բան պատահի,
մինք կը կործանուենք, ճար ունես
արա . էլ մարդուն աղաւթիդ :

— Ինչ անեմ ա՛յ կնիկ, դիտես
ջնուտնիքի խառնաթը, որ կպան,
էլ վազ խնայ գայ :

— Ինչ ուզում ես արա, էլ սուրբ
մարդուն որ մի բան պատահի, մեղ-
քը կ'ընկնի մեր վզին : Զգոյ՛ջ կայ
էլ մարդը սուրբ է . ես երազ տե-
սայ :

Պիղատոսը վախեցաւ, դուռը
կախեց ընկաւ մտքերի ծովը :

Թագաւորի ջնուտնիքի եկան
հասան թագաւորին, և Քրիստոսին
բերին կանգնեցրին մէյուսն, ու
ասին .

— Թագաւորն ապրած կենայ,
հրաժեշտ տուր էս մարդուն խաչինը,
սա մի զար աւագակ մարդ է :

Մեղա՛յ քեզ Աստուած, աւագակ
ասին Քրիստոսին ու հարայ հոգի,
մոռնայ, գոռու գոչու՛մ . ճշայտը
մէկը չէ, երկու չէ, հազար, հա-
զար . ճրտապէս էլ մարդ չէր քը-
նացել, թափուել էր թալաւորի
դուռը :

— Դատաստան արա, — ցանկու՛մ
էին չորս կողմից :

Պիղատոսը մնաց շուարած, միտք
էր անու՛մ, դէ՛, կնիկը երազ կար,
զիտը որ Քրիստոս արդար է,
սուրբ է . դարձաւ ասաց .

— Ինչ էք ուզում էս մարդուց,
— Եւս արիւնը,
— Սա արդար մարդ է,
— Արդար չի, հարապօրծ է,
պէտք է խաչուի :

— Անեմ էլ, արդար արիւն կը
թափուի, խեղբի եկէ՛ք,

— Թող դրա արիւնը մեր ու մեր
գալոց բուրբ սերունդների վզին
ընկնի յաւիտեան յաւիտենից :

էս որ լսեց թագաւորը, հոգոց
հանեց, ջուր բերել տուեց, բոլորի
առաջ ձեռնեցը լուաց ու դարձաւ
ծողով լայնի :

— Դրա արիւնը ձեր ու ձեր
ղաւաղների վզին, ես դործ հու՛-
նեմ, դուք գիտէ՛ք :

— Հա՛, հա՛, — ճշացին հազար
կողմից ջնուտները, — մենք կը խա-
չուք, թող նրա արիւնը մեր ու
մեր բոլոր սերունդների վրայ լի՛-
նի . ասին Քրիստոսին քաչքիւնով,
հարչալ ետով արիւն լուաց անեղով
տարան խաչու՛ւ :

Ու արալայան անիրաւները, ա-
մա չհասկցան թէ ինչ ու ես բե-
րում իրենց ու իրենց սըլսըլայիք*)
գլխին :

Մայրս լսեց, խորը շունչ առաւ,
ու ձայնը ցածրեցրեց . ստիկիքը ե-
րեկ չատ էր զարհուրելի :

— Էն ժամանակից, ամէն ջնու-
տնած օրից արիւն կարմիր օդակ
ունի իր վզին, որ ծածկում են
խաչապաշտներն աչքերից :

— Որովք, էն Քրիստոսի արու՛-
նի մեղքն է, որ յաւիտեան պիտի
քայնի, — վերջապէս մայրս իր ա-
հուսը պատմութիւնը :

*) Սերունդ . (Շար.)

ԼԱԹԱՔԱՌՈՅ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ
Շատ կը ցաւինք որ Լաթաքիոյ
մեր բաժանորդներէն չատեցը ցարդ
բայտաբար իրենց ի . տարուես
բաժնիկինը չեն վճարած : Մեր յա-
ռաջիկայ թիւով պիտի ստիպուին
արտաբարակի անոց . անիւնները
ճառանց յայտատուքեմ : Մինչև չի
մայ կրկու բաժանորդներ միայն հա-
ճած էին զրկել խմբապետի հան
իրենց բաժնիկիները, միսսերը դե-
կին վճարել :

Յաջորդ անգամ կը հրապարակեն
անոց անունները :

